

Navrhování střihů oděvů

Proces konstrukce střihu oděvu je jedním z výchozích článků a nejodpovědnějších činností při tvorbě oděvu.

Konečné tvary střihových dílů tvoří tvar hotového oděvu, což předurčuje dobré padnutí a v neposlední řadě ukazatel kvality.

Dále jsou to znalosti určitých estetických pravidel a módních tendencí, které určují tvar oděvu.

Pro vlastní konstrukční práci je nezbytná znalost metody a postupu konstruování. To znamená osvojení soustavy tělesných rozměrů, konstrukčních vztahů, pravidel, které se v konstrukci používají a znalost postupu vytvoření konstrukce.

Základní pojmy

definuje norma ČSN 80 7001 „*Oděvní názvosloví*“ - střihy

Střih

Je plošné rozvinutí povrchu lidského těla nebo oděvu v rovině.

Odmodelovaný střih

je zhotovený přenesením tvarů povrchu postavy na papír dočasným vymodelováním vhodné textilie a podchycením důležitých bodů špendlíkovými nebo jinými značkami.

Již v tomto stadiu je nutné brát důraz na volbu vhodné formy a struktury oděvního materiálu (2D plošná textilie nebo 3D textile).

Dále pak zda budeme pracovat s plošnou textilií, která neobsahuje elastomerové vlákno a nevykazuje schopnost roztažnosti.

Nebo to bude elastická textilie a to bude znamenat víc než pouhé přizpůsobení velikosti střihu potřebám postavy. V tomto případě se bude měnit tvar určitých střihových dílů, protože pro pohodlí při nošení je třeba menší konstrukční přídavek ke konstrukční úsečce. O to ostatní se postará pružnost textilie, která dovoluje přizpůsobení oděvu při každém pohybu.

Střihová síť

je soustava pomocných přímek, zpravidla vodorovných a svislých, nutných k určení bodů, úhlů a obrysů střihové konstrukce.

Střihová konstrukce

vkreslená do soustavy pravoúhlé konstrukční sítě představuje tvar rozvinutého povrchu těla, kde jednotlivé konstrukční body ležící v průsečíku horizontálních a vertikálních přímek odpovídají tělesným povrchovým bodům ležícím v průsečících horizontálních a vertikálních tělesných rovin.

Konstrukční střih

zhotovený konstruováním pomocí střihových čar, konstrukčních rozměrů a bodů na základě předem udaných tělesných rozměrů a některých rozměrů oděvů.

Základní střih

je konstrukce konkrétního druhu oděvního výrobku do konstrukční sítě.

Členěný střih

je varianta základního střihu s některým členěním v horizontálním a vertikálním směru, včetně záhybů, vybrání a střihových součástí.

Vstupní parametry pro konstrukci oděvu

- **Tělesné rozměry**

- **Konstrukční rozměry**

Základní rozměr

konstrukční rozměr nezbytně nutný jako výchozí údaj ke konstrukci střihu oděvu. Většinou se měří na postavě přímo.

Pomocný rozměr

(v některých metodikách) - tyto rozměry se mohou měřit, nebo se vypočítávají ze základních tělesných rozměrů podle výpočtových vzorců.

Rozměr oděvu

rozměr určující délku oděvu nebo jeho části podle módy, požadavek odběratele apod.

Metodiku měření rozměrů hotových výrobků definuje norma:

ČSN 80 7040 (807040) - *Oblečení a doplňky oblečení. Metodika měření rozměrů hotových výrobků.*

Praha: Český normalizační institut, Březen 1994.

Měření základních „charakteristik“ oděvního materiálu

Váha [g/m²]

1	2	3	4	5
lehká	středně lehká	střední	středně těžká	těžká
0-79,9	80 – 179,9	180 – 299,9	330 – 449,9	450 +

Tloušťka [mm]

1	2	3	4	5
slabá	středně slabá	střední	středně silná	silná
0-0,4	0,5 – 0,9	1 – 2,4	2,5 – 4,9	5 +

Smyk [cm]

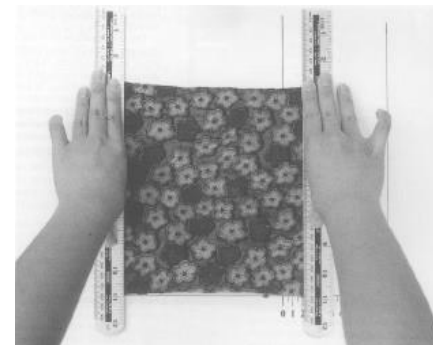
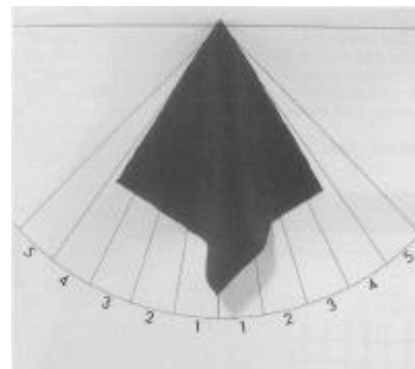
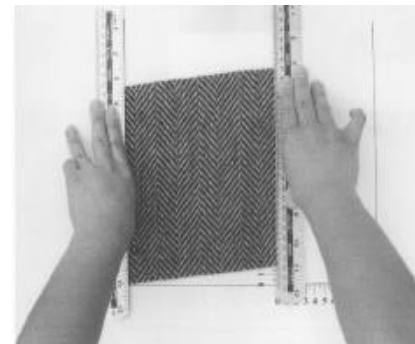
1	2	3	4	5
vysoký	středně vysoký	střední	středně nízký	nízký
5+	4,9 – 3,5	3,4 - 2	1,9 – 0,5	0,4 - 0

Splývavost

1	2	3	4	5
velké	středně velké	střední	středně malé	malé

Roztažnost [cm] (v přepočtu v %)

1	2	3	4	5
velká	středně velká	střední	středně malá	malá
3,5+	3,4 – 2,5	2,4 – 1,5	1,4 – 0,5	0,4 - 0

Obecné vyjádření konstrukční úsečky

Rovnice přímky (směrnice tvar)

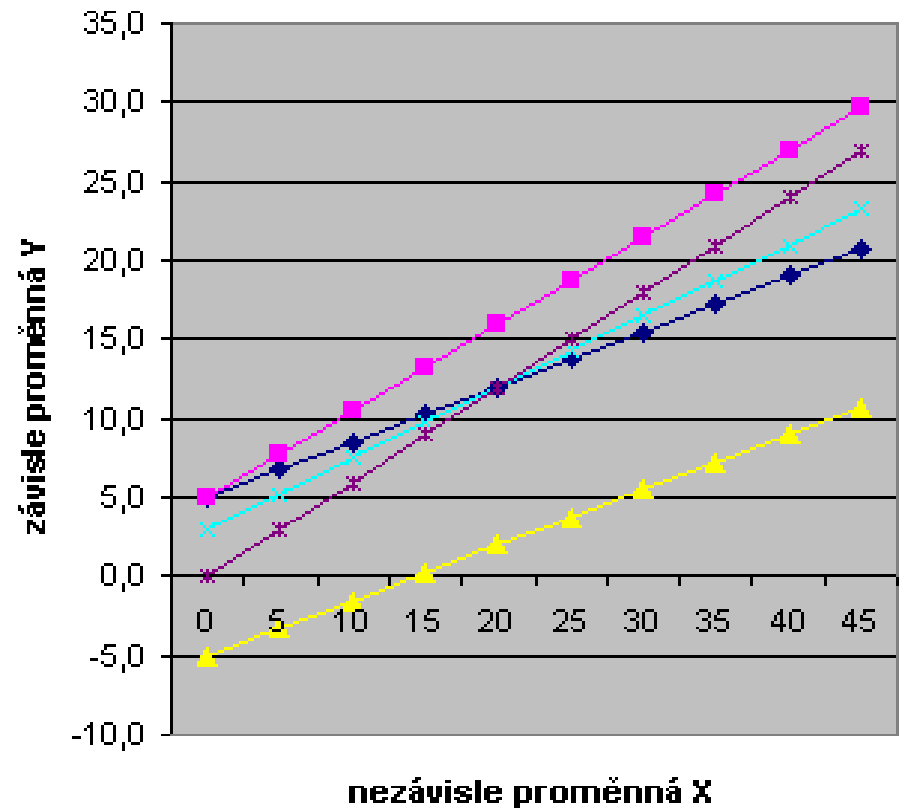
$$y = k * x + a, \text{ kde } k = \Delta y / \Delta x = \text{tg } \varphi$$

$$y = 0,55 * x + 5$$

$$y = 0,35 * x + 5$$

$$y = 0,35 * x - 5$$

$$y = 0,6 * x + 0$$

Přidavky ke konstrukčním úsečkám

Předpoklad:

Vstupní parametry pro konstrukci oděvu = hodnoty odpovídající tělesným rozměrům.

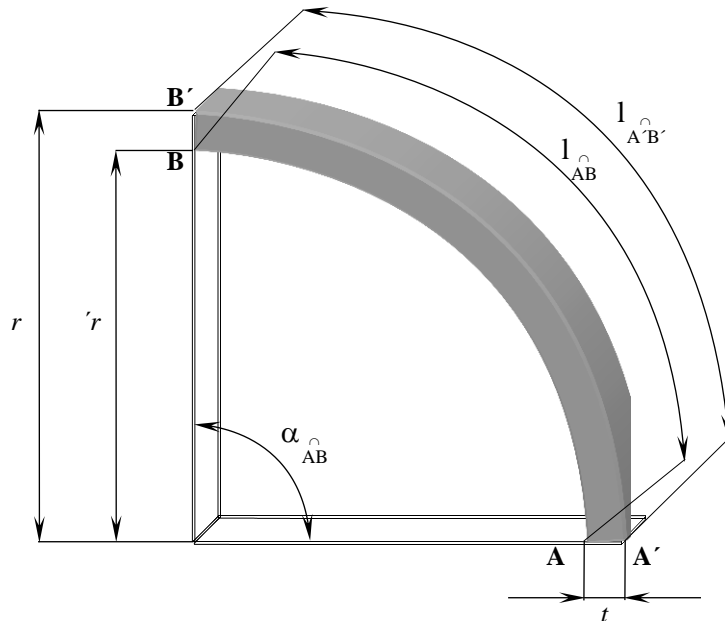
⇒ **Přidavky** upravují, zvětšují nebo zmenšují vstupní parametry (hodnoty) pro konstrukci oděvu. Jsou totožné s délkami odpovídajících myšlených úseček na povrchu těla. Dle jejich funkčnosti se člení do několika skupin.

Rozdělení přidavků ke konstrukčním úsečkám

- **Přidavky na volnost oděvu**
  - *Fyziologicko-hygienické přidavky*
  - *Dynamické přidavky*
  - *Přidavky na volnost siluety*
  - *Modelové přidavky*
  - *Přidavky k osnovám*
- **Přidavky na tloušťku vrstev materiálu k tělesným obloukům**
- **Přidavky technologické**
  - *na vlhkotepelné zpracování*
  - *na tepelnou fixaci (podlepování)*

Přidavky na tloušťku vrstev materiálu k tělesným obloukům

- odpovídají rozdílu délek oblouku vnější a vnitřní vrstvy oděvu

Délka kruhového oblouku se středovým úhlem [rad].

$$l = r \cdot \alpha$$

Přídavek na tloušťku vrstev materiálu odpovídá prodloužení oblouku o Δl a platí:

$$\Delta l = l_{\widehat{A'B'}} - l_{\widehat{AB}}$$

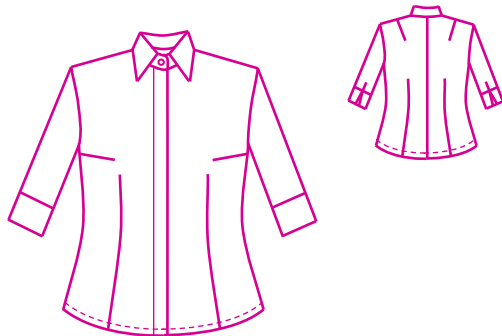
Experimentální stanovení přídaveků na volnost k horizontálním konstrukčním rozměrům

Předpoklady experimentu

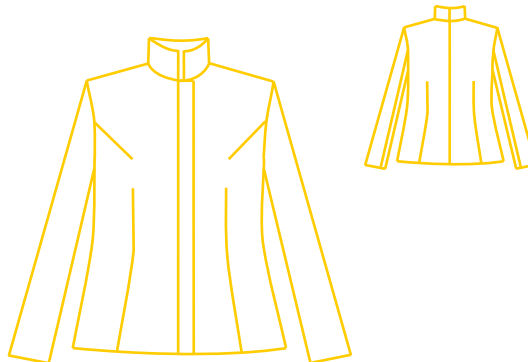
- Lidské tělo je možné přirovnat ke geometrickému útvaru kruhového průřezu
- Vstupním parametrem je přídavek na volnost první oděvní vrstvy - stanovený subjektivně.
- Mezi jednotlivými oděvními vrstvami není zachovaná konstantní tloušťka vzduchového prostoru.

Volba oděvu pro experimentální stanovení přídaveků

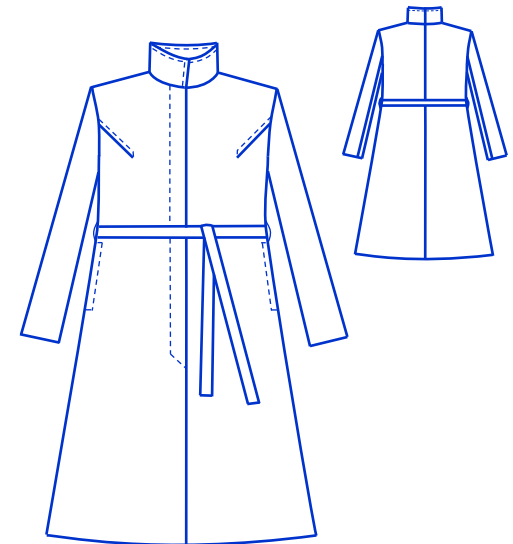
dámská halenka

dámský kabátek

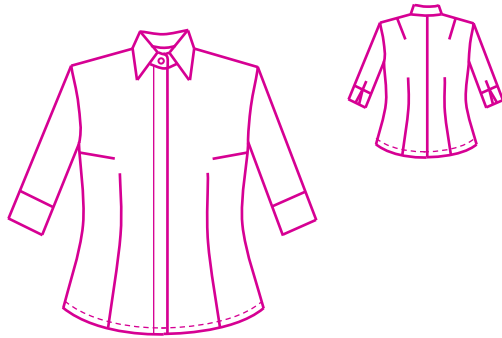
dámský plášť

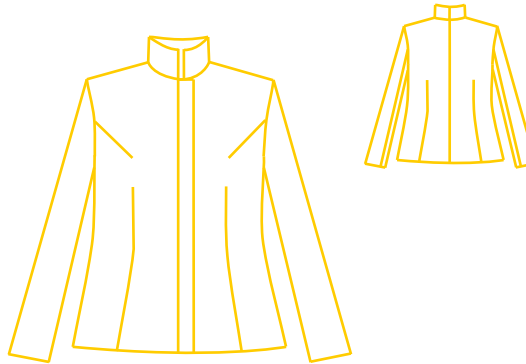

Příklad 3D model vrstvení jednotlivých oděvů na trupové části lidského těla

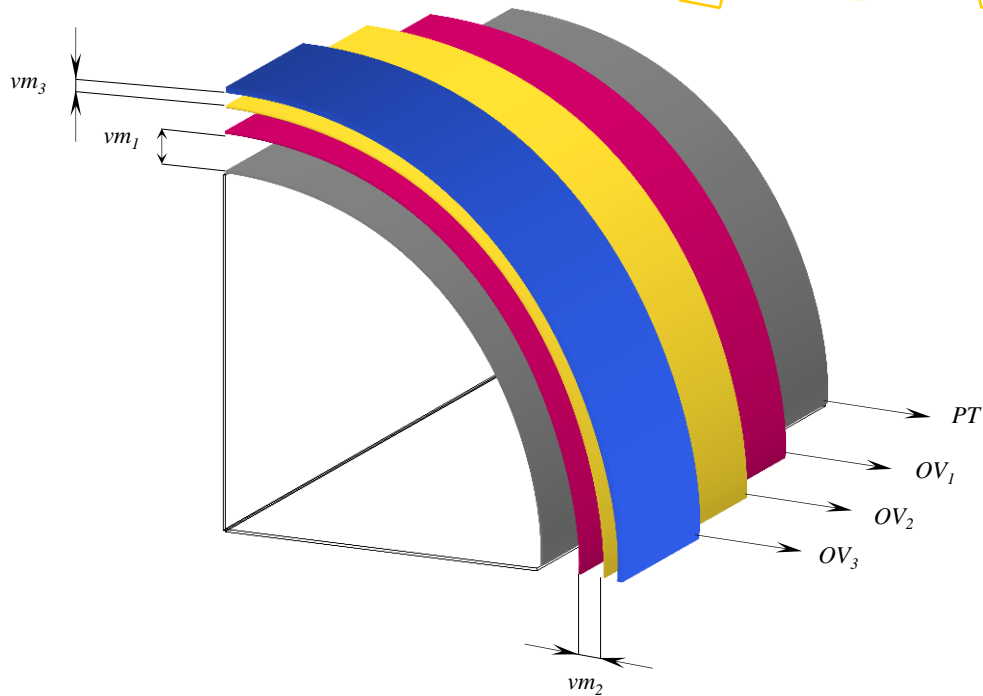
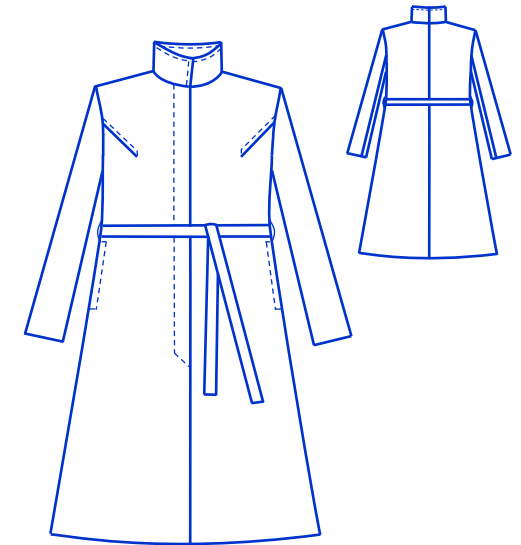
dámská halenka

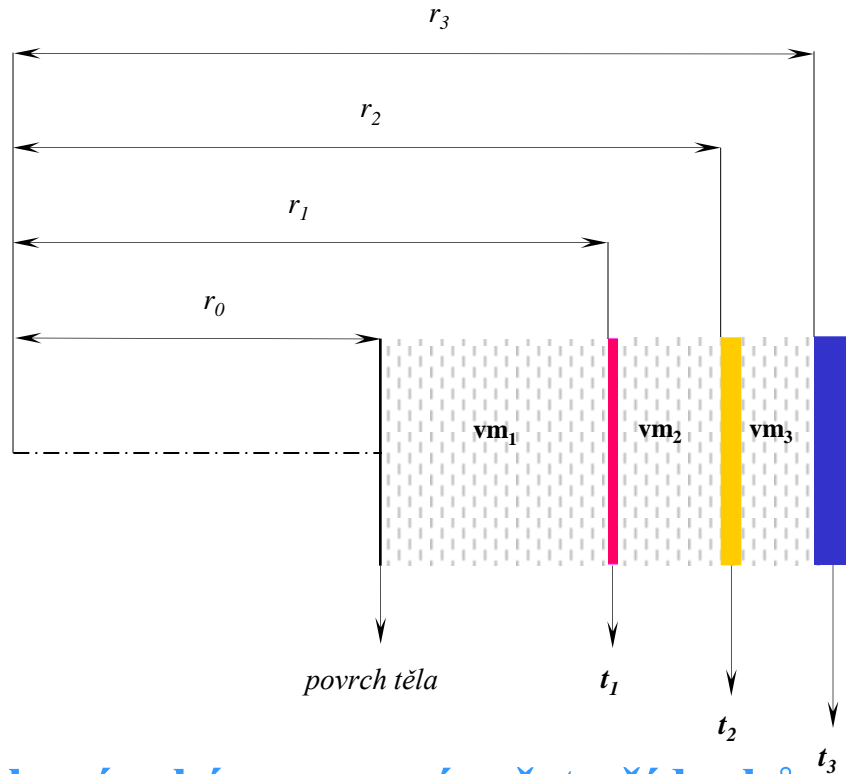
dámský kabátek

dámský plášť

Princip stanovení přídaveků na volnost oděvu

• Vzduchová mezera mezi povrchem těla a první oděvní vrstvou

$$vm_1 = r_1 - r_0$$

• Vzduchová mezera mezi první a druhou oděvní vrstvou

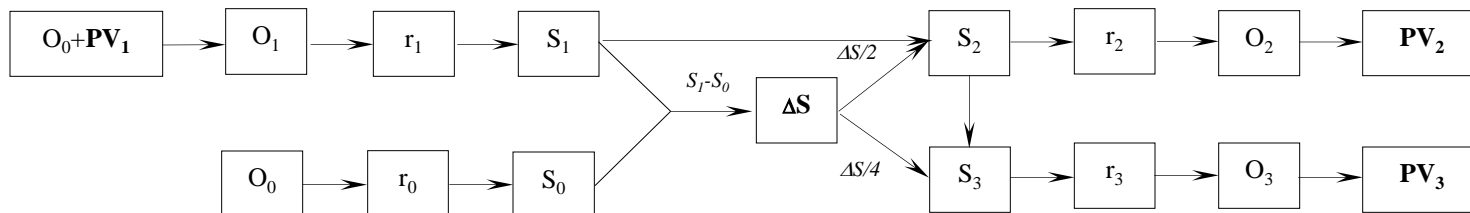
$$vm_2 = r_2 - r_1 - t_1$$

• Vzduchová mezera mezi druhou a třetí oděvní vrstvou

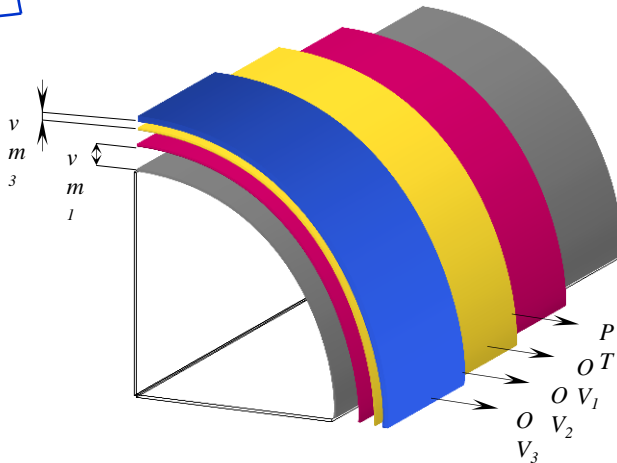
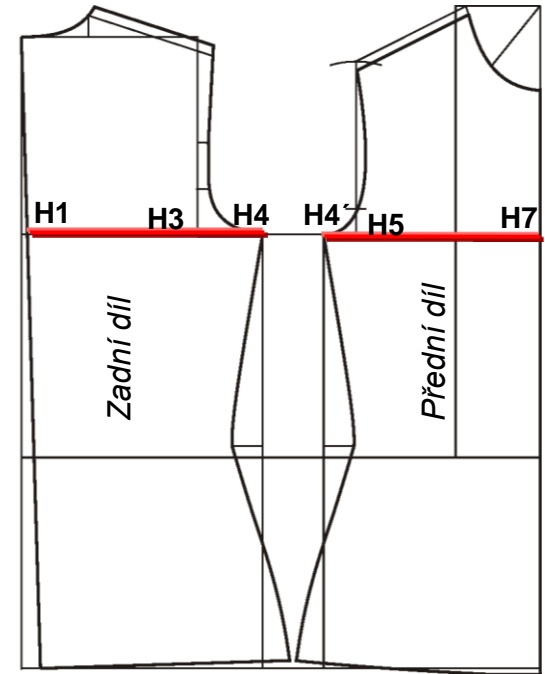
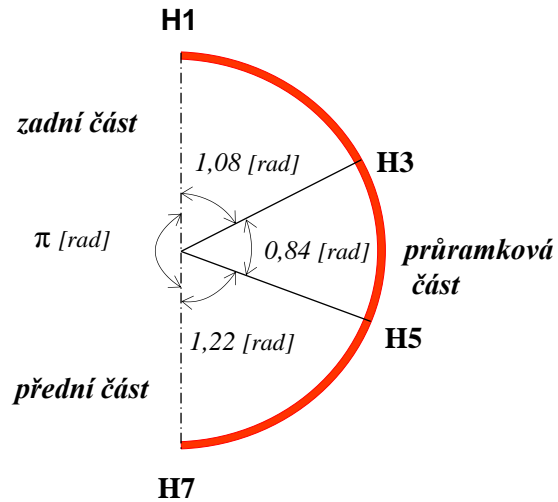
$$vm_3 = r_3 - r_2 - t_2$$

$$vm_1 > vm_2 > vm_3$$

Blokové schéma pro výpočet přídaveků

Příklad: Stanovení přídaveků na volnost k horizontálním obloukům v rovině obvodu hrudníku

		Tělesné oblouky v rovině obvodu hrudníka			
		π [rad]	1,08 [rad]	0,84 [rad]	1,22 [rad]
Oděv	$PV_{\text{šoh}}$ [cm]	H1H7	H1 H3	H3 H5	H5 H7
1. oděv. vrstva	4	2	0,69	0,53	0,78
2. oděv. vrstva	5,9	2,95	1,01	0,79	1,15
3. oděv. vrstva	6,9	3,95	1,36	1,06	1,53